

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA İKTİSADİ VE MALİ İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti aralarındaki iktisadi ve mali işbirliğinin 2019 yılında aşağıdaki koşullarda sürdürülmesi hususunda anlaşmışlardır.

I- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti;

1. Ek-1’de yer alan 2019 Eylem Planı’nda belirlenen hedefleri ve reform eylemlerini zamanında ve eksiksiz olarak gerçekleştirmeyi,
2. En geç 2019 yılı Ekim ayının sonuna kadar 2020-2022 dönemini kapsayan Ekonomik Program teklifini hazırlamayı,

II- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti;

1. Kamu Maliyesinin Desteklenmesi, Reel Sektörün Desteklenmesi, Altyapı Yatırımları, Savunma ve Reformların Desteklenmesi için kullanılmak amacıyla 1.215 milyon TL’ye (Ek-2) kadar olmak üzere Türk Lirası cinsinden hibe ile Türk Lirası veya ABD Doları cinsinden kredi yardımında bulunmayı,
 2. Hibeleri, Ek-3’de yer alan “Hibelerin Kullanımına İlişkin Usul ve Esaslar” ; Kredileri, Ek-4’de yer alan “Kredilerin Kullanımına İlişkin Usul ve Esaslar” çerçevesinde kullandırmayı,
 3. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti’nin ihtiyaç duyacağı her alanda teknik yardım sağlamayı, kamu görevlilerini ve diğer uzmanlarını ihtiyacın gerektirdiği sürece Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde geçici olarak görevlendirmeyi,
- taahhüt etmişlerdir.

III- Diğer Hususlar

1. Türkiye Cumhuriyeti tarafından taahhüt edilen kredi ve hibe tutarlarının tertipler arasındaki dağılımı Türkiye Cumhuriyeti Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesine konularak belirlenir.
2. Bu anlaşmanın dışında yapılacak diğer yardımlar, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti arasında protokol imzalanmak suretiyle yapılır. Ancak bu yardımlar bu anlaşmanın amaçlarına aykırı olamaz.
3. Altyapı ve Reel Sektör projelerinin 2019 Eylem Planı’nın amaçlarına uygun olması esastır. Bu uygunluk T.C. Teknik Heyetince gözetilir.

4. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Teknik Heyeti, her ay Aylık Program İzleme Raporu hazırlar. Bu raporlar Türkiye Cumhuriyeti Teknik Heyetince aylık olarak yapılacak toplantılarda değerlendirilir. Değerlendirme neticesinde belirlenen kredi ve hibeler Türkiye Cumhuriyeti Teknik Heyeti kararına istinaden Cumhurbaşkanı Yardımcısı'nın onayı üzerine Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne aktarılır.
5. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ekonomisinin gidişatı ve Programın uygulamaları Türkiye Cumhuriyeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Teknik Heyetlerinin Ekim ve Aralık aylarında yapacakları gözden geçirme toplantılarında değerlendirilir.
6. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti tarafından Ekim ayı sonuna kadar hazırlanması taahhüt edilen 2020-2022 dönemini kapsayan Ekonomik Program teklifi 2019 yılı sonuna kadar taraflar arasında gerekli görüşmeler yapılarak sonuçlandırılır.
7. Reformları desteklemek için ayrılan kaynak, reformların finansmanında veya reformların tamamlanması şartına bağlı olarak bütçe açığı için kullanılır.
8. İşbu Anlaşma, tarafların kendi mevzuatları uyarınca yasal işlemleri tamamladıklarını belirten son bildirim tarihinden itibaren yürürlüğe girecektir.

İşbu Protokol .../.../2019 tarihinde iki asıl nüsha olarak Lefkoşa ve Ankara'da imzalanmıştır.

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

2019 REFORM EYLEM PLANI

YAPISAL DÖNÜŞÜM			
I. KAMU SEKTÖRÜ	EYLEM	TARİH	SORUMLU KURULUŞ
Kamu harcamaları disiplin altına alınacaktır.	<ul style="list-style-type: none"> 47/2010 Kamu Çalışanlarının Aylık (Maaş-Ücret) ve Diğer Ödeneklerinin Düzenlenmesi Yasası ile oluşturulan ücret rejimini bozucu ilave hak ve menfaat verecek herhangi bir yasal düzenleme ve toplu iş sözleşmesi yapılmaması. Özelleştirme yasası kapsamında alınacaklar hariç olmak üzere, kamuda (KIT'ler dâhil) yeni istihdam edilecek toplam personel sayısı (geçici personel dâhil) 2019 yılı için bir önceki yılda emekli olanların sayısını geçmemesi. 2019 yılı sonuna kadar kamuda yeni geçici işçi istihdamı yapılmaması. Yeni Toplu İş Sözleşmesi imzalanmadığı durumlarda eski Toplu İş Sözleşmesi'nin getirdiği ek tahsisatların geçerliliğinin devam etmesini sağlamak amacıyla 24/1996 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Referandum Yasası ve 22/1992 İş Yasası'na ilişkin değişiklik yasa tasarılarının hazırlanıp meclise sevk edilmesi. Devlette yer alan uygulamalarla yeknesaklık sağlamak adına, tüm kamu kaynağı kullanılan kurumların Toplu İş Sözleşmeleri'nin imzalanmadan önce Maliye Bakanlığı'ndan onay alması. 2019 yılı Ocak ayında verilen 2,03'lük fazla artışın, Temmuz ayında verilecek Hayat Pahahlığından düşülmesi. Maaş ve maaş benzeri ödemeler hariç diğer ödeneklerden %10 tasarruf edilmesi amacıyla tedbir alınması. Tarım bütçesinin yılı bütçesi rakamlarını aşmaması ve 2020 yılı bütçesine borç aktarılmaması. Ek mesai harcamaları temel hizmetleri aksatmayacak şekilde 2018 yılı gerçekleşmesini aşmaması. 	2019 Boyunca	MALİYE BAKANLIĞI
	<ul style="list-style-type: none"> KIB-TEK'de personel maliyetlerinin azaltılması yönündeki çalışmaların tamamlanması. 	2019 Boyunca	EKONOMİ VE ENERJİ BAKANLIĞI
	<ul style="list-style-type: none"> Kamu İhale Yasasında değişiklik yapılmasına ilişkin yasanın yürürlüğe girmesi. 	2019 Boyunca	MALİYE BAKANLIĞI
Vergiye tabana yatacak ve kayıt dışılığı azaltacak gelir politikaları uygulanacaktır.	<ul style="list-style-type: none"> Gelirler bütçesindeki tüm gelir kalemlerinin güntümlük gereksinim ve ihtiyaçlarına göre gözden geçirilmesi kapsamında (i) Fiyat İstikrar Fonu (ii) Maktu harç oranların güncellenmesi (iii) Harç tahsilatlarının ve güntün ihtiyaçlarına göre güncellemelerinin Maliye Bakanlığı uhdesinde takip edilmesi. 	2019 Boyunca	MALİYE BAKANLIĞI
	<ul style="list-style-type: none"> Maliye Bakanlığı tarafından yürütülen e-Maliye Projesi'nin devamı ile Motorlu Taşıtlar Vergisi ve e-fatura otomasyonunun tamamlanması. 	Kasım 2019	MALİYE BAKANLIĞI
	<ul style="list-style-type: none"> Muhasebe Denetim Meslek Yasası'nın çıkarılması. 	Aralık 2019	MALİYE BAKANLIĞI
	<ul style="list-style-type: none"> 24/1982 sayılı Gelir Vergisi Yasası kapsamında emeklilik vb. vergiden istisna edilmiş gelir elde edenlerin, ikinci bir geliri olması durumunda yasadaki öngörülen indirimlerin verilmemesi için Değişiklik Yasa Tasarısı'nın Meclis'e sevk edilmesi. 	Ekim 2019	MALİYE BAKANLIĞI
	<ul style="list-style-type: none"> Teşvik, indirim ve istisnalar gözden geçirilerek gelir elde edecek şekilde mevzuatta düzenlemelerin yapılması. 	2019 Boyunca	MALİYE BAKANLIĞI
	<ul style="list-style-type: none"> Kayıtdışı ekonomi ile mücadelede devam edilmesi ve bu amaçla Eylem Planı'nın yeniden gözden geçirilerek güntün koşullarına uyarlanması. 	Kasım 2019	MALİYE BAKANLIĞI
	<ul style="list-style-type: none"> Kredi kartı ile harcamanın özendirilmesine ilişkin düzenlemenin yapılması. 	Ekim 2019	MALİYE BAKANLIĞI
İş yapmanın önündeki engeller kaldırılacaktır.	<ul style="list-style-type: none"> Ekonomik kalkınmaya olumsuz etki eden hukuki engellerin tespit edilmesine ilişkin kapsamlı bir analiz çalışması yapılması. 	Kasım 2019	BAŞBAKANLIK
Uzun vadeli Ekonomik ve Stratejik Kalkınma Planı'nın hazırlık çalışmaları başlatılacaktır.	<ul style="list-style-type: none"> Çalışma komitelerinin oluşturulması. 	Eylül 2019	EKONOMİ VE ENERJİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Yeniden Yapılandırılacaktır.	<ul style="list-style-type: none"> Belediyeler (Değişiklik) Yasası'nın Meclise sevk edilmesi. Belediyelerin Birleştirilmesi Yasası'nın Meclise sevk edilmesi. 	Ekim 2019	İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
e-Devlet projesine devam edilecektir.	<ul style="list-style-type: none"> Gümrük ve İstihsal Vergisi (Değişiklik) Yasası'nın Meclise sevk edilmesi. 	Aralık 2019	MALİYE BAKANLIĞI
	<ul style="list-style-type: none"> İkincil mevzuat düzenlemelerinin tamamlanması. 	Aralık 2019	BAŞBAKANLIK
	<ul style="list-style-type: none"> Otomasyon programının uygulamaya geçecek şekilde çalışmalara devam edilmesi. 	2019 Boyunca	BAŞBAKANLIK

Genel Sağlık Sigortası hayata geçirilecektir.	• Genel Sağlık Sistemini hayata geçirmek üzere sosyal güvenlik ve sağlık sektörlerinde gerekli düzenlemelerin yapılmasını teminen Eylem Planı hazırlanması.	Aralık 2019	SAĞLIK BAKANLIĞI / MALİYE BAKANLIĞI / ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
YAPISAL DÖNÜŞÜM			
I. KAMU SEKTÖRÜ	EYLEM	TARİH	SORUMLU KURULUŞ
EĞİTİM SEKTÖRÜ	EYLEM GÖSTERGESİ	TARİH	SORUMLU KURULUŞ
Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı OECD ortalaması yakalanacaktır.	• Öğretmen başına düşen öğrenci sayısının OECD kriterleri hedefiyle düzenlenmesi.	Eylül 2019	MİLLÎ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANLIĞI
2019-2020 Öğretim yılında okulöncesi eğitimde tam gün uygulamasına başlanacaktır.	• 2019-2020 Öğretim yılında okulöncesi eğitimde tam gün uygulamaya başlanması.	2019 Boyunca	MİLLÎ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANLIĞI
Özel Eğitim Tüzüğü çıkarılacak ve özel eğitim hizmetleri bir program çerçevesinde gerçekleştirilecektir.	• Özel Eğitim Tüzüğü'nün çıkarılması.	Ekim 2019	MİLLÎ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANLIĞI
II. FİNANS SEKTÖRÜ	EYLEM	TARİH	SORUMLU KURULUŞ
Kooperatif Merkez Bankası yeniden yapılandırılacaktır.	• Banka yönetiminin profesyonelleştirilmesi ve Fasil 114 Kooperatif Şirketler (Değişiklik) Yasası'nın çıkarılması. • Banka iştiraklerinin elden çıkarılması. • Bankanın yeniden yapılandırma planının hazırlanması. • Devletin Kooperatif Merkez Bankası'na günümüze dek olan borçlarının geri ödeme planının yapılması.	Ekim 2019 Aralık 2019 Aralık 2019 Ağustos 2019	BAŞBAKANLIK / MALİYE BAKANLIĞI / EKONOMİ BAKANLIĞI
Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Yasası çıkarılacaktır.	• Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Yasası'nın yürürlüğe girmesi.	Aralık 2019	BAŞBAKANLIK/MALİYE BAKANLIĞI
Kredi veren kooperatifler etkin bir şekilde denetlenecektir.	• Bankacılık faaliyeti yaptığı tespit edilen kooperatiflerin bankacılık lisansı almalarının sağlanması veya bu faaliyetlerin durdurulması. • Kooperatif Şirketler Mukayyitliğinin denetim standartları oluşturularak ve düzenli aralıklarla kredi kooperatiflerini denetlemesi.	2019 yılı boyunca	BAŞBAKANLIK/MALİYE BAKANLIĞI
III. REEL SEKTÖR	EYLEM	TARİH	SORUMLU KURULUŞ
TURİZM SEKTÖRÜ			SORUMLU KURULUŞ
Turizm Strateji Planı yürürlüğe girecek ve izleme komitesi kurulacaktır.	• Turizm Stratejik Plan'ın Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe girmesi. • Eylem Planı İzleme Komisyonu kurulması.	Aralık 2019	TURİZM VE ÇEVRE BAKANLIĞI
Turizm teşvikleri gözden geçirilecektir.	• Turizm Teşviklendirme Esasları Tüzüğü'nün denetim ve kapsam açısından gözden geçirilip yenilenmesi.	Eylül 2019	TURİZM VE ÇEVRE BAKANLIĞI
Turizm istatistikleri geliştirilecektir.	• Türkiye Cumhuriyeti'nden temin edilecek turizm istatistikleri yazılım sisteminin KKTC Turizm ve Çevre Bakanlığının kullanımına uyarlanması.	Kasım 2019	TURİZM VE ÇEVRE BAKANLIĞI
YÜKSEKÖĞRETİM SEKTÖRÜ			SORUMLU KURULUŞ
Yükseköğretim Strateji Belgesi hazırlanacaktır.	• Yükseköğretim Strateji Belgesi'nin Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe girmesi.	Eylül 2019	YÖDAK / MİLLÎ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANLIĞI
YÖDAK Denetim Tüzüğü yürürlüğe girecektir.	• YÖDAK Denetim Tüzüğü'nün yürürlüğe girmesi.	Eylül 2019	YÖDAK / MİLLÎ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANLIĞI
Üniversitelerin stratejik planları hazırlanacak ve yayınlanacaktır.	• Üniversitelerin stratejik plan yapması için yasal zeminin hazırlanması.	Eylül 2019	YÖDAK / MİLLÎ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANLIĞI
SANAYİ VE TİCARET SEKTÖRÜ			SORUMLU KURULUŞ
"Türkiye Cumhuriyeti ile TL cinsinden ticaret yapılacak, ticari ve ekonomik ilişkilere yönelik uygulamalar gözden geçirilecek ve güncellenecektir.	• T.C. ile ticaretin TL cinsinden olması ile ilgili çalışma grubu oluşturulması ve çalışmalara başlanması. • T.C.-KKTC ticari ilişkilere yönelik uygulamaların ve anlaşmaların gözden geçirilmesi ve güncellenmesi.	2019 Boyunca	EKONOMİ VE ENERJİ BAKANLIĞI
Organize Sanayi Bölgeleri Yasası'na ilişkin değişiklik çalışmaları tamamlanacaktır.	• Mevcut Organize Sanayi Bölgeleri Yasası'nda çağdaş ve sürdürülebilir reformlar öngören kapsamlı değişiklik yasa tasarısının hazırlanıp Meclise sevk edilmesi.	Aralık 2019	EKONOMİ VE ENERJİ BAKANLIĞI
Genç ve Yenilikçi Girişimcilik (Start-up) Strateji Belgesi hazırlanacaktır.	• Strateji Belgesi'nin Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe girmesi.	Aralık 2019	EKONOMİ VE ENERJİ BAKANLIĞI
TARIM SEKTÖRÜ			SORUMLU KURULUŞ
Tarım Entegre Kayıt Sistemi oluşturulacaktır.	• Tarım Entegre Kayıt Sistemi'nin oluşturulması.	Aralık 2019	TARIM VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Mezbaha kriterleri ve standartları belirlenecek ve bahsekonu standartların uygulamasına başlanacaktır.	• Mezbaha kriterlerinin belirlenmesi. • Standartların uygulanması.	Eylül 2019 Aralık 2019	TARIM VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANLIĞI TARIM VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Gıda ve yem güvenliği denetim standartları ile iş programları belirlenecektir.	• Gıda ve yem güvenilirliği alanındaki yetkilerin Tarım ve Doğal Kaynaklar Bakanlığı bünyesinde toplanarak gıda ve yem güvenilirliğini teminat altına alan bir denetim sisteminin oluşturulması çalışmalarının başlatılması.	Ekim 2019	TARIM VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANLIĞI
İyi tarım uygulamalarına ilişkin mevzuat hazırlanacak ve yürürlüğe girecektir.	• İyi tarım uygulamalarına ilişkin mevzuatın hazırlanması ve yürürlüğe girmesi.	Aralık 2019	TARIM VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANLIĞI
BİLİŞİM SEKTÖRÜ			SORUMLU KURULUŞ

AR-GE ve Teknopark Yasaları'nın tüzükleri çıkarılacak ve ilgili kurullar oluşturulacaktır.	• Mevzuatın yürürlüğe girmesi.	Kasım 2019	EKONOMİ VE ENERJİ BAKANLIĞI
EKONOMİK KALKINMA			
III. REEL SEKTÖR	EYLEM	TARİH	SORUMLU KURULUŞ
ENERJİ SEKTÖRÜ			SORUMLU KURULUŞ
Enerji Dairesi Yasası çıkartılacaktır.	• Enerji Dairesi Yasası'nın yürürlüğe girmesi.	Ekim 2019	EKONOMİ VE ENERJİ BAKANLIĞI
Enerji Verimliliği Yasa Tasarısı hazırlanacaktır.	• Enerji Verimliliği Yasa tasarısının hazırlanması.	Ekim 2019	EKONOMİ VE ENERJİ BAKANLIĞI
KKTC enerji arz güvenliğinin geliştirilmesine yönelik çalışmalara başlanacaktır.	• Ekim 2016 tarihinde imzalanan Enerji İşbirliği Anlaşması çerçevesinde elektrik ve gaz entegrasyon projeleri çalışmalarına devam edilmesi.	2019 Boyunca	EKONOMİ VE ENERJİ BAKANLIĞI
KIB-TEK faaliyetlerine ayrıştırılacaktır.	• KIB-TEK faaliyetlerinin fonksiyonel ayrıştırılmasının (üretim - iletim - dağıtım) tamamlanarak, muhasebelerinin ayrı ayrı takibinin yapılması.	Aralık 2019	EKONOMİ VE ENERJİ BAKANLIĞI
ULAŞTIRMA SEKTÖRÜ			SORUMLU KURULUŞ
Limanlar Dairesi, Denizcilik İşleri Dairesine dönüştürülecektir.	• Denizcilik İşleri Dairesi Yasa'nın Meclise sevk edilmesi.	Aralık 2019	BAYINDIRLIK VE ULAŞTIRMA BAKANLIĞI
K.T. Liman İşçileri Şirketi imtiyazını kaldırılacaktır.	• K.T. Liman İşçileri Şirketi imtiyazını kaldırılacak yasanın yürürlüğe girmesi.	Ekim 2019	BAYINDIRLIK VE ULAŞTIRMA BAKANLIĞI
Mağusa Limanını Dönüştürme Projesi ile Girne Antik ve Turizm Limanları kapsamında Kamu - Özel İşbirliği ihalelerine ilişkin çalışmalar yürütülecektir.	• Mağusa Limanını Dönüştürme Projesi ile Girne Antik ve Turizm Limanlarının gelişimini içeren projelere ilişkin fizibilite çalışmasının tamamlanması. • Kamu - Özel işbirliği çerçevesinde ihale dosyalarının hazırlanması.	Kasım 2019 Aralık 2019	BAYINDIRLIK VE ULAŞTIRMA BAKANLIĞI BAYINDIRLIK VE ULAŞTIRMA BAKANLIĞI
Telekomünikasyon Dairesi Kamu-Özel İşbirliği modeli ile yeniden yapılandırılacaktır.	• Telekomünikasyon Dairesinin yapılandırılması çerçevesinde Kamu - Özel işbirliği modeli ile ihale ilanına çıkılması.	Aralık 2019	BAYINDIRLIK VE ULAŞTIRMA BAKANLIĞI
Araç Muayene istasyonları Kamu - Özel işbirliği ile işletilecektir.	• Araç muayene istasyonlarının Kamu - Özel işbirliği ile işletilmesi ihale ilanına çıkılması.	Kasım 2019	BAYINDIRLIK VE ULAŞTIRMA BAKANLIĞI
Şehirlerarası ve şehir içi toplu taşımacılık analizleri yapılacaktır.	• İlgili paydaşlarla işbirliği içerisinde güzergâh, duraklar, zaman çizelgesi, fiyatların düzenlenmesi, gelir projeksiyonlarına yönelik analizinin tamamlanması.	2019 Boyunca	BAYINDIRLIK VE ULAŞTIRMA BAKANLIĞI
SOSYAL KALKINMA			
IV. SOSYAL KALKINMA	EYLEM		SORUMLU KURULUŞ
Kırsal Kalkınma Planları oluşturulacak ve uygulanacaktır.	• Kırsal Kalkınma Planları'nın oluşturulması ve uygulanması. • Kırsal kalkınmaya yönelik mikro kredi programlarının oluşturulması.	Kasım 2019 Eylül 2019	DPÖ/BAŞBAKANLIK YAGA DPÖ/BAŞBAKANLIK YAGA
Meslek edindirmeye ve istihdam artırılmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.	• İstihdam Stratejisi ve Eylem Planı'nın tamamlanması.	Aralık 2019	ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
	• Mevcut insan kaynağının niteliğini artırmaya yönelik olarak özel sektörün ihtiyaç duyduğu mesleklerde kısa süreli "sertifikalı meslek edindirme" programları düzenlenerek istihdam piyasasına kaliteli ara insan gücü yetiştirilmesi.	2019 Boyunca	ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI /MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANLIĞI
	• AB müktesebatına uygun Mesleki Yeterlilik Yasası'nın Meclise sevk edilmesi.	Aralık 2019	ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI /MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANLIĞI
	• Engellilerin uluslararası norm ve standartlara göre tespit edilmesi ve engellilerin işgücü piyasasında sayılarının artırılması için gerekli idari ve mevzuat tedbirlerinin alınması.	Aralık 2019	ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI /SAĞLIK BAKANLIĞI
Sosyal yardım ve hizmet politikalarının geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir.	• Kadınların işgücüne katılımının sağlanması, istihdam edilen kadın sayısının artırılması ve kadın girişimciliğinin yaygınlaştırılması için gerekli politika ve düzenlemelerin oluşturulması.	2019 Boyunca	ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
	• Genel bütçeden verilen muhtaç, yoksul ve özürli aylıklılarıyla ilgili iş ve işlemlerin Sosyal Sigortalar Dairesine devredilmesine imkân veren yasal düzenleme çalışmasının başlatılması.	2019 Boyunca	MALİYE BAKANLIĞI / ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
	• Sosyal yardım ve hizmetlerin yaygınlaştırılması: - Korunmaya muhtaç çocuklar için yetiştirme yurdu ve sevgi evlerinin projelendirilmesi. - Yaşlı, korunmaya ve desteklenmeye muhtaç insanlar için huzurevi projelendirilmesi. - Gündüz bakım hizmetlerinin geliştirilmesi. - Aile danışmanlığı hizmetleri programlarının etkinleştirilmesi. - Engelli Rehabilitasyon Merkezlerinin güçlendirilmesi. - Okul öncesi ve kreş hizmetlerinin yaygınlaştırılmasına yönelik analiz yapılması. - İlk ve ortaöğretim çağındaki çocuklara sahip yoksul ailelere verilen katkıların artırılması.	2019 Boyunca	MALİYE BAKANLIĞI / ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NCE 2019 YILINDA
KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ'NE YAPILMASI PLANLANAN YARDIMLAR
(GENEL İCMAL)**

TL

AÇIKLAMALAR	2018 YILINDAN DEVREDEN			2019		TOPLAM
	KKTC'deki		TOPLAM	BÜTÇE ÖDENEĞİ	BEKLENEN GERİ DÖNÜŞ	
	AÇIK AVANS	NAKİT				
HİBE	62.550,40	798.514,32	861.064,72	1.050.000.000,00	13.558.611,78	1.064.419.676,50
Savunma Ödenekleri	0,00	0,00	0,00	675.000.000,00		675.000.000,00
Altyapı Projeleri	50.687,00	365.899,06	416.586,06	225.000.000,00		225.416.586,06
Reel Sektör *	11.863,40	432.615,26	444.478,66	150.000.000,00	13.558.611,78	164.003.090,44
KREDİ	0,00	580.323,50	580.323,50	150.000.000,00	0,00	150.580.323,50
Kamu Sektörü (Diğer)	0,00	580.323,50	580.323,50	75.000.000,00		75.580.323,50
Reform Destekleme Ödeneği	0,00	0,00	0,00	75.000.000,00		75.000.000,00
TOPLAM	62.550,40	1.378.837,82	1.441.388,22	1.200.000.000,00	13.558.611,78	1.215.000.000,00

* Geri Dönüş Hesaplarından 2018 yılından devreden tutarlar "Nakit" verisine dahil olup, hesapta bulunan ABD Doları ve İngiliz Sterlini 31 Aralık 2018 KKTC Merkez Bankası kuru ile hesaplanarak toplama dahil edilmiştir.

**2019 YILI TÜRKİYE CUMHURİYETİ KAYNAKLARINDAN
KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ'NE SAĞLANAN HİBELERİN
KULLANIMINA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR**

T.C. 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununa ekli “E” işaretli cetvelin 4’üncü maddesinin (a) bendinde “Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde sermaye giderleri, transfer giderleri ve diğer amaçlarla kullanılmak üzere Türkiye Cumhuriyeti Lefkoşa Büyükelçiliği emrine gönderilen ödeneklerin kullanım amaç, yöntem ve şartları Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arasında yapılacak protokol ile tespit olunur” hükmü bulunmaktadır.

Bu çerçevede, 2019 yılında T.C. tarafından ayrılan hibe nitelikli kaynakların dağılımı ve kullanımını aşağıdaki usul ve esaslara göre yapılır:

1. 2019 yılında T.C. kaynaklarından KKTC’ye sağlanacak olan toplam hibe Ek-3.1 sayılı tabloda, yalnızca bütçe ödeneklerinden sağlanacak olan hibeler ise Ek-3.2. sayılı tabloda gösterilmiştir. KKTC’ye hibe edilmek üzere tefrik edilmiş olan ödenekler KKTC makamları ile istişare edilmek suretiyle T.C. Teknik Heyeti kararına istinaden mevcut hibe ödenekleri ile kredi ödenekleri tertibine aktarılabilir.

2. KKTC’de kullanılacak olan hibeler, T.C. Teknik Heyeti kararına istinaden T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından T.C. Lefkoşa Büyükelçiliği hesabına nakit olarak aktarılır. T.C. Lefkoşa Büyükelçiliği Kalkınma ve Ekonomik İşbirliği Ofisi (KEİ Ofisi), nakit yönetimini sağlamak amacıyla ve T.C. Teknik Heyetinin bir sonraki kararında gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamak kaydıyla alt hesaplar arasında aktarma yapabilir.

3. Yatırımlara ilişkin olarak;

- 2019 yılında tahsis edilen **225.000.000,00 TL**,
- 2018 yılından devreden **416.586,06 TL**,

olmak üzere toplam **225.416.586,06 TL** kaynak ayrılmış olup, bu kaynağın projelere dağılımı Ek-3.3 sayılı listede gösterilmiştir.

Ankara Kaynaklı projeler için tahsis edilen kaynaklar, T.C. 2019 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununa bağlı “E” işaretli cetvelin 4’üncü maddesinin (a) bendi çerçevesinde; projeyi gerçekleştirecek idarenin genel bütçe kapsamındaki kamu idaresi olması halinde T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığınca ödenek aktarması suretiyle, bunların dışında bir idare olması halinde Türkiye’de T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından, KKTC’de T.C. Lefkoşa Büyükelçiliği KEİ Ofisi tarafından nakit aktarımı suretiyle yapılır. T.C. Lefkoşa Büyükelçiliğine harcama yetkisi verilen Ankara Kaynaklı projelerin ödemeleri KEİ Ofisi tarafından yapılır.

Ankara Kaynaklı olarak gösterilen projelerden T.C. kurumlarınca gerçekleştirilecek olanların ihalesi ve ödemeleri Türkiye’de yapılacak olup, ihalelerde ve ödemelerde T.C. mevzuatı geçerlidir. Projeleri gerçekleştirecek kurumlarca gerek görülürse bu projelerin

ihaleleri KKTC’de yapılabilir. Ankara Kaynaklı olarak gösterilen projelerin ihalelerine T.C. mevzuatının izin verdiği durumlarda KKTC’li müteahhitlerin de katılmasına imkân tanınır.

Lefkoşa Kaynaklı olarak gösterilen projeler, KKTC tarafından kendi mevzuatına göre yürütülür. Proje için KEİ Ofisinden uygunluk ve ödenek blokesi talebinde bulunulur, bunlardan uygun görülen bloke tutarları, ilgili idarelere Bütçe Dairesinin bağlı olduğu Bakanlıkça verilir.

Projeler gerçekleştikçe KKTC makamlarınca düzenlenecek harcama belgesi (hakediş) KEİ Ofisi tarafından incelendikten sonra, uygun görülenler Hazine ve Muhasebe Dairesinin bağlı olduğu Bakanlığa, uygun görülmeyenler yazıyla ilgili idareye gönderilir. Yapılacak ödemelerin karşılanabilmesi için T.C. Ziraat Bankasındaki T.C.-KKTC Yatırım Hesabından aynı Bankadaki KKTC Hazine ve Muhasebe Dairesi Yatırım Harcamaları Hesabına yeteri kadar ödenek belli periyotlar dahilinde aktarılır. Uygun görülerek Hazine ve Muhasebe Dairesine gönderilen harcama belgeleri Hazine ve Muhasebe Dairesi tarafından en geç 15 gün içerisinde incelenerek Ödeme Listesi oluşturulur. KEİ Ofisinin onayını alan söz konusu Ödeme Listesindeki tutarlar KKTC Hazine ve Muhasebe Dairesi Yatırım Harcamaları Hesabından ödenir. İş avansı verilmesini gerektiren durumlarda da süreç aynı şekilde işletilir.

Diğer yardım tertiplerinden T.C. Teknik Heyeti kararıyla belirlenen kaynakların mevcut veya yeni açılacak yatırım projelerine tahsisi, Ankara Kaynaklı projeler arasında yapılacak ödenek aktarmaları, Ankara Kaynaklı projeler ile Lefkoşa Kaynaklı projeler arasında yapılacak ödenek aktarmaları ve Ankara Kaynaklı veya Lefkoşa Kaynaklı projelerden yeni açılacak projelere yapılacak ödenek aktarmaları; KKTC makamları ile istişare edilerek KEİ Ofisinin teklifi ve Cumhurbaşkanı Yardımcısının Onayı ile gerçekleştirilir. Lefkoşa Kaynaklı projeler arasında yıl içinde ihtiyaç duyulacak ödenek aktarmalarına ilişkin işlemler ise KEİ Ofisi tarafından sonuçlandırılır.

Yatırım projeleri detay programı Ek-3.4 sayılı listede gösterilmiş olup, söz konusu detay programda yer alan alt projeler arasında ödenek aktarmaya ve yeni alt proje eklemeye KKTC makamları ile istişare etmek suretiyle KEİ Ofisi yetkilidir.

2. Reel sektör projelerine ilişkin olarak;

- 2019 yılında tahsis edilen **150.000.000 TL**,
- 2018 yılından devreden **444.478,66 TL**,
- 2019 yılında beklenen geri dönüş, iade, faiz vb. tutarı **13.558.611,78 TL**

olmak üzere toplam **164.003.090,44 TL** kaynak (Ek-3.5) ayrılmış olup, projelere dağılımı Ek-3.6 sayılı listede gösterilmiştir.

Yapılacak ödemelerin karşılanabilmesi için yeterli kaynak T.C. Ziraat Bankasındaki T.C.-KKTC Reel Sektör Hesabından aynı Bankadaki KKTC Maliye Bakanlığı Hazine ve Muhasebe Dairesi Reel Sektör Hesabına Büyükelçilik onayıyla aktarılır. Reel sektör

projelerinin ödenek, aktarma, avans ve harcama işlemleri bu Protokol'ün 3'üncü maddesinde yatırım projeleri için belirlenmiş usule göre yapılır.

Finansman kaynağına bakılmaksızın KKTC bütçesinden reel sektörün desteklenmesi amacıyla oluşturulan program kredi ve hibeleri için KEİ Ofisinin uygun görüşü alınır.

T.C. tarafından önceki yıllarda Reel Sektörün Desteklenmesi veya Altyapı Projeleri için kullanılan kredi veya hibe tutarlarından geri dönen taksit, iade, faiz vb. KKTC Merkez Bankasındaki Reel Sektörün Desteklenmesi geri dönüş hesaplarında toplanır ve Reel Sektörün Desteklenmesi alanına tahsis edilen kaynaklara eklenerek bu maddeye göre kullanılır.

Reel sektör projeleri detay programı Ek-3.7 sayılı listede gösterilmiş olup, söz konusu detay programda yer alan alt projeler arasında ödenek aktarmaya ve yeni alt proje eklemeye KKTC makamları ile istişare etmek suretiyle KEİ Ofisi yetkilidir.

3. Savunma ödeneklerine ilişkin olarak 2019 yılında **675.000.000,00 TL** kaynak ayrılmıştır.

Savunma ödemelerinin karşılanabilmesi için T.C. Ziraat Bankasındaki T.C.-KKTC Savunma Hesabından aynı Bankadaki KKTC Hazine ve Muhasebe Dairesi Savunma Harcamaları Hesabına yeteri kadar ödenek aktarılır ve ödemeler bu hesaptan yapılır. İş avansı verilmesini gerektiren durumlarda da süreç aynı şekilde işletilir.

Savunma ödeneklerinin alt kalemleri arasında yapılacak aktarmalar KEİ Ofisi tarafından sonuçlandırılır.

4. T.C. tarafından önceki yıllarda Mali Sektörün Desteklenmesi amacıyla sağlanan ve KKTC Hazinesi üzerinden bankaların ve Personel Yardımlaşma Kooperatifinin (PEYAK) tasfiyesi için kullanılan kaynaklardan, tasfiyeyi sağlayan idarelerce KKTC Hazinesine geri ödenen tutarlar, KKTC Merkez Bankasındaki "Mali Sektör Geri Dönüş" hesabında toplanır. Bu hesapta toplanan tutarlar KKTC Hazinesinin KKTC Merkez Bankasından ve bankalardan 31/12/2001 tarihine kadar almış olduğu borçların (Hazine garantili KİT Borçları dahil) geri ödemelerinde ve reformların finansmanında kullanılmak üzere KKTC Merkez Bankasının teklifi ve T.C. Teknik Heyeti'nin kararıyla, KEİ Ofisi tarafından serbest bırakılmak suretiyle kullanılır.

5. KKTC Hükümetinin veya KEİ Ofisinin lüzum görmesi üzerine KKTC'de geçici olarak görevlendirilen T.C. kamu kurum ve kuruluşları personeline ödenecek geçici görev yolluğu, kira desteği, koordinatörlük tazminatı, ek ders ücreti gibi ek ödemelerin oran ve tutarları ile ödeme usul ve esasları Cumhurbaşkanlığı Yardımcısının Onayı ile belirlenir ve Lefkoşa Kaynaklı ilgili projelerden ödenir.

6. T.C. kamu kurum ve kuruluşlarının iki ülke arasında imzalanan protokoller gereği KKTC'de proje yapmasının öngörülmesi halinde, ilgili kurum ve kuruluşun projesini bu Protokol'ün 3'üncü maddesinde yatırım projeleri için belirlenmiş olan uygulamalardan birine göre gerçekleştirmesini teminen, kurumun talebine istinaden kullanılacak kaynak T.C. Hazine

ve Maliye Bakanlığı tarafından KKTC'ye yapılan yardımlarla ilgili tertibe aktarılır veya eklenir.

7. T.C. tarafından hibe amaçlı ayrılan kaynakların KKTC'ye aktarılmasını müteakip T.C. Lefkoşa Büyükelçiliği banka hesabında oluşan faiz gelirleri Reel Sektör Geri Dönüş Hesabına aktarılır. KKTC Hazinesinin harcaması amacıyla hazır tutulan kaynaklar için oluşturulan ihtiyat hesaplarında oluşacak faiz gelirleri ise belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yardımların yönetim giderlerinde kullanılır.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NCE 2019 YILINDA
KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ'NE YAPILMASI PLANLANAN HİBE YARDIMLAR**

TL

AÇIKLAMALAR	2018 YILINDAN DEVREDEN		2019		TOPLAM	
	KKTC'deki		TOPLAM	BÜTÇE ÖDENEĞİ		BEKLENEN GERİ DÖNÜŞ
	AÇIK AVANS	NAKİT				
Savunma Ödenekleri	0,00	0,00	0,00	675.000.000,00	0,00	675.000.000,00
Altyapı Projeleri	50.687,00	365.899,06	416.586,06	225.000.000,00	0,00	225.416.586,06
Reel Sektör*	11.863,40	432.615,26	444.478,66	150.000.000,00	13.558.611,78	164.003.090,44
TOPLAM	62.550,40	798.514,32	861.064,72	1.050.000.000,00	13.558.611,78	1.064.419.676,50

* Geri Dönüş Hesaplarından 2018 yılından devreden tutarlar "Nakit" verisine dahil olup, hesapta bulunan ABD Doları ve İngiliz Sterlini 31 Aralık 2018 KKTC Merkez Bankası kuru ile hesaplanarak toplama dahil edilmiştir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ BÜTÇESİNDEN 2019 YILINDA
KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ'NE
YAPILACAK HİBE YARDIMLAR**

TL

BÜTÇE TERTİBİ KODU	BÜTÇE TERTİBİ ADI	TOPLAM ÖDENEK TUTARI
12.01.41.00-04.1.1.00-1-05.6	Yurt Dışına Yapılan Transferler (Güv. Kuv. Kom., Siv. Sav. Baş.giderleri için)	675.000.000,00
12.01.41.00-04.1.1.00-1-07.2	Yurt Dışı Sermaye Transferleri (Alt Yapı Yatırımları için)	225.000.000,00
12.01.41.00-04.1.1.00-1-07.2	Yurt Dışı Sermaye Transferleri (Reel Sektör)	150.000.000,00
	TOPLAM	1.050.000.000,00

NOT: 2018 yılından nakit olarak KKTC'de devreden ve tahsis edildikleri taahhütler için kullanılacak olan tutarlar dahil edilmemiştir.

**2019 YILINDA TÜRKİYE CUMHURİYETİ YARDIMLARIYLA
FİNANSE EDİLECEK ALT YAPI PROJELERİ**

TL

ALT YAPI PROJELERİ	2019
GENEL TOPLAM	225.416.586,00
ANKARA KAYNAKLI PROJELER TOPLAMI	148.000.000
ULAŞTIRMA SEKTÖRÜ	23.949.000
KKTC Karayolları Master Plan Uygulama Projesi	23.949.000
SAVUNMA GÜVENLİK SEKTÖRÜ	80.001.000
Yeni Cezaevi Yapımı Projesi	80.000.000
Kent Güvenlik Yönetim Sistemi Projesi	1.000
DİĞER KAMU HİZMETLERİ SEKTÖRÜ	44.050.000
KKTC'de Nirengi Ağı Oluşturulması Projesi	12.150.000
E-Devlet Projesi	30.000.000
Müşavirlik Hizmetleri Projesi	1.900.000
LEFKOŞA KAYNAKLI PROJELER TOPLAMI	77.416.586,00
TARIM SEKTÖRÜ	4.000.000
Bitki Koruma ve Bitkisel Üretimi Geliştirme Projesi	770.000
Hayvancılığın ve Organize Hayvancılık Bölgelerinin Geliştirilmesi Projesi	64.000
Hayvan Islahı, Hastalık ve Zararlılarla Mücadele Projesi	650.000
Balıkçı Barınaklarının İyileştirilmesi ve Avcılığın Geliştirilmesi Projesi	556.000
Tarımsal Araştırma ve Geliştirme Projesi	960.000
Ormancılık Sektörünü Geliştirme Projesi	900.000
Meteoroloji Hizmetlerinin Geliştirilmesi Projesi	100.000
SANAYİ, TİCARET VE MADENCİLİK SEKTÖRÜ	1.000.000
Organize Sanayi Bölgeleri Altyapı İnşaatına Katkı Projesi	1.000.000
ULAŞTIRMA SEKTÖRÜ	7.050.000
Yol Yapım ve Bakım Projesi	7.000.000
Sivil Havacılık Proje Giderleri	50.000
EĞİTİM SEKTÖRÜ	5.098.840
Eğitim ve Öğretim Hizmetlerinin Geliştirilmesi ve Katkı Projesi	3.500.000
Özel Eğitimin Desteklenmesi Projesi	100.000
Gençlere Yönelik Etkinliklerin Desteklenmesi Projesi	50.000
Sportif Faaliyetlere ve Spor Tesislerine Katkı Projesi	170.000
Eğitim Programı Geliştirme Projesi	778.840
Girne Öğretmen Evi Tamir, Bakım ve Onarım Projesi	500.000
KÜLTÜR SEKTÖRÜ	13.600.000
Din Hizmetlerinin Geliştirilmesi ve Katkı Projesi	3.500.000
Tanıma, Enformasyon ve Tören Giderlerine Katkı Projesi	6.000.000
Anıtlar, Şehitlikler ve Müzeler Yapım ve Onarımı ile Katkı Projesi	600.000
T.C.-KKTC Kültür, Sanat İşbirliği ve Katkı Projesi	500.000
Eski Eserlerin Restorasyonu Projesi	1.000.000
Kıbrıs Vakıflar İdaresi Projeleri Katkı Projesi	2.000.000
SAĞLIK VE SOSYAL HİZMET SEKTÖRÜ	2.500.000
Tıbbi Techizat ve Ambulans Alımı	2.500.000
ÇEVRE SEKTÖRÜ	500.000
Türkiye'den Boruyla Su Getirme Projesi KKTC Dağıtım Kısmı	500.000
SAVUNMA, GÜVENLİK VE ADALET SEKTÖRÜ	6.085.000
Polis Teşkilatını Güçlendirme Projesi	3.500.000
Güzelyurt İtfaiye Binası Projesi	185.000
Geçitkale İtfaiye ve Karakol Bina Yapım Projesi	2.400.000
DİĞER KAMU HİZMETLERİ SEKTÖRÜ	37.582.746,00
Otomasyon Projelerine Katkı Projesi	500.000
Maliye İdaresini Geliştirme Projesi	500.000
Rekabet Kurumunu Geliştirme Projesi	50.000
BRT Altyapı Yatırımlarına Katkı	100.000
T.C. 'den Görevli Olarak Gelen Kamu Görevlileri ve Uzmanların Ücretleri Projesi	4.500.000
Hizmet Binası Yapım, Onarım ve Donanım Projesi	7.500.000
Belediye ve Köylerin Altyapı Yatırımlarına Katkı Projesi	17.000.000
Dernek, Birlik, Kulüp, Sendika, Vakıf, Araştırma Merkezi vb. STK'lara Katkı Projesi	5.500.000
Tapu ve Kadastro Hizmetlerinin Geliştirilmesine Katkı Projesi	655.000
Tamamlama Projesi	1.277.746,00

**2019 YILINDA TÜRKİYE CUMHURİYETİ YARDIMLARIYLA
FİNANSE EDİLECEK ALT YAPI PROJELERİ DETAY LİSTESİ**

TL

ALT YAPI PROJELERİ	2019
GENEL TOPLAM	225.416.586,00
ANKARA KAYNAKLI PROJELER TOPLAMI	148.000.000
ULAŞTIRMA SEKTÖRÜ	23.949.000
KKTC Karayolları Master Plan Uygulama Projesi	23.949.000
Lefkoşa - Gazimağusa Ayrımı, Değirmenlik Ayrımı ile Demirhan - Değirmenlik Yolları Yapımı	
Balalan-Yenierenköy Yolu Yapım İşleri	
Muhtelif Yolların Bakım, Onarım İşleri	
SAVUNMA GÜVENLİK SEKTÖRÜ	80.001.000
Yeni Cezaevi Yapımı Projesi	80.000.000
Yeni Cezaevi Yapımı Projesi	
Kent Güvenlik Yönetim Sistemi Projesi	1.000
Kent Güvenlik Yönetim Sistemi Projesi	
DİĞER KAMU HİZMETLERİ SEKTÖRÜ	44.050.000
KKTC'de Nirengi Ağı Oluşturulması Projesi	12.150.000
KKTC'de Nirengi Ağı Oluşturulması Projesi	
E-Devlet Projesi	30.000.000
E-Devlet Projesi	
Müşavirlik Hizmetleri Projesi	1.900.000
Müşavirlik Hizmetleri Projesi (T.C. Lefkoşa Büyükelçiliğince belirlenecek usul ve esaslara göre kullanılacaktır)	
LEFKOŞA KAYNAKLI PROJELER TOPLAMI	77.416.586,00
TARIM SEKTÖRÜ	4.000.000
Bitki Koruma ve Bitkisel Üretimi Geliştirme Projesi	770.000
Bitki Koruma ve Bitkisel Üretimi Geliştirme Projesi	
Hayvancılığın ve Organize Hayvancılık Bölgelerinin Geliştirilmesi Projesi	64.000
Hayvancılığın ve Organize Hayvancılık Bölgelerinin Geliştirilmesine Katkı Projesi	
Hayvan Islahı, Hastalık ve Zararlılarla Mücadele Projesi	650.000
Hayvan Islahı, Hastalık ve Zararlılarla Mücadele Projesi	
Balıkçı Barınaklarının İyileştirilmesi ve Avcılığın Geliştirilmesi Projesi	556.000
Balıkçı Barınaklarının İyileştirilmesi ve Avcılığın Geliştirilmesi Projesi	
Tarımsal Araştırma ve Geliştirme Projesi	960.000
Tarımsal Araştırma ve Geliştirme Projesi	
Ormancılık Sektörünü Geliştirme Projesi	900.000
Ormancılık Sektörünü Geliştirme Projesi	
Meteoroloji Hizmetlerinin Geliştirilmesi Projesi	100.000
Meteoroloji Hizmetlerinin Geliştirilmesi Projesi	
SANAYİ, TİCARET VE MADENCİLİK SEKTÖRÜ	1.000.000
Organize Sanayi Bölgeleri Altyapı İnşaatına Katkı Projesi	1.000.000
Organize Sanayi Bölgeleri Altyapı İnşaatına Katkı Projesi	
ULAŞTIRMA SEKTÖRÜ	7.050.000
Yol Yapım ve Bakım Projesi	7.000.000
Kaleburnu-Sipahi Yol Yapım Projesi	
Muhtelif Yolların Bakım, Onarım İşleri	
Sivil Havacılık Proje Giderleri	50.000
Sivil Havacılık Proje Giderleri	
Sivil Havacılık Hizmet İçi Yurt Dışı Eğitimleri Projesi	
EĞİTİM SEKTÖRÜ	5.098.840
Eğitim ve Öğretim Hizmetlerinin Geliştirilmesi ve Katkı Projesi	3.500.000
Eğitim ve Öğretim Hizmetlerinin Geliştirilmesi ve Katkı Projesi	
Özel Eğitimin Desteklenmesi Projesi	100.000
Özel Eğitimin Desteklenmesi Projesi	
Eğitim Programı Geliştirme Projesi	778.840
Eğitim Programı Geliştirme Projesi	
Gençlere Yönelik Etkinliklerin Desteklenmesi Projesi	50.000
Gençlere Yönelik Etkinlikler Projesi	
Sportif Faaliyetlere ve Spor Tesislerine Katkı Projesi	170.000
Sportif Faaliyetlere ve Spor Tesislerine Katkı Projesi	
Girne Öğretmen Evi Tamir, Bakım ve Onarım Projesi	500.000
Girne Öğretmen Evi Tamir, Bakım ve Onarım Projesi	
KÜLTÜR SEKTÖRÜ	13.600.000
Din Hizmetlerinin Geliştirilmesi ve Katkı Projesi	3.500.000
Din Hizmetlerinin Geliştirilmesi ve Katkı Projesi	
Hala Sultan Proje Giderlerine Katkı Projesi	
Tanıma, Enformasyon ve Tören Giderlerine Katkı Projesi	6.000.000

ALT YAPI PROJELERİ

2019

Tanıtma, Enformasyon ve Tören Giderlerine Katkı Projesi (Tanıtma ve tören giderleri, 20 Temmuz, 15 Kasım, 29 Ekim, 30 Ağustos ve diğer törenlerin giderleri, KKTC üniversitelerinde okuyan üçüncü ülke uyruklu öğrencilere burs verilmesi, tanıtma amaçlı kitap, dergi ve yayın alımı, bayrak ve afiş vb. tanıtım malzemeleri alımı, tanıtma amacıyla yurt dışındaki toplantı, festival, spor müsabakalarına katılacak ekip ve heyetlerin giderleri, tanıtma amacıyla yurt dışından KKTC'ye gelecek gazeteci, bilim adamı, siyaset adamı ve diğer heyetlerin giderleri, KKTC'de gerçekleştirilecek uluslararası sanat festival giderleri, temsilcilik binası yapımı, yeni açılan temsilciliklerin giderleri, yurtdışı toplantılara katılacak STK giderleri)	
Anıtlar, Şehitlikler ve Müzeler Yapım ve Onarımı ile Katkı Projesi	600.000
Anıtlar, Şehitlikler ve Müzeler Yapım ve Onarımı ile Katkı Projesi	
T.C.-KKTC Kültür, Sanat İşbirliği ve Katkı Projesi	500.000
T.C.-KKTC Kültür, Sanat İşbirliği ve Katkı Projesi	
Eski Eserlerin Restorasyonu Projesi	1.000.000
Eski Eserlerin Restorasyonu Projesi	
Kıbrıs Vakıflar İdaresi Projeleri Katkı Projesi	2.000.000
Kıbrıs Vakıflar İdaresi Projeleri Katkı Projesi	
SAĞLIK VE SOSYAL HİZMET SEKTÖRÜ	2.500.000
Tıbbi Teçhizat ve Ambulans Alımı	2.500.000
Tıbbi Teçhizat ve Ambulans Alımı	
ÇEVRE SEKTÖRÜ	500.000
Türkiye'den Boruyla Su Getirme Projesi KKTC Dağıtım Kısım	500.000
Türkiye'den Boruyla Su Getirme Projesi KKTC Dağıtım Kısım	
SAVUNMA, GÜVENLİK VE ADALET SEKTÖRÜ	6.085.000
Polis Teşkilatını Güçlendirme Projesi	3.500.000
Polis Teşkilatını Güçlendirme Projesi	
Güzelyurt İtfaiye Binası Projesi	185.000
Güzelyurt İtfaiye Binası Projesi	
Geçitkale İtfaiye ve Karakol Bina Yapım Projesi	2.400.000
Geçitkale İtfaiye ve Karakol Bina Yapım Projesi	
DİĞER KAMU HİZMETLERİ SEKTÖRÜ	37.582.746,00
Otomasyon Projelerine Katkı Projesi	500.000
Otomasyon Projelerine Katkı Projesi	
Maliye İdaresini Geliştirme Projesi	500.000
Maliye İdaresini Geliştirme Projesi	
Rekabet Kurumunu Geliştirme Projesi	50.000
Rekabet Kurumu Geliştirme Projesi	
BRT Altyapı Yatırımlarına Katkı	100.000
Verici İstasyonlarının Güçlendirilmesi	
T.C. 'den Görevli Olarak Gelen Kamu Görevlileri ve Uzmanların Ücretleri Projesi	4.500.000
T.C. 'den Görevli Olarak Gelen Kamu Görevlileri ve Uzmanların Ücretleri Projesi (T.C. Kurumlarınca KKTC'de geçici görevlendirilen personelin harcırah, yol gideri, ek çalışma karşılıkları, ek ders ile kira tazminatı ve diğer giderleri için harcanacaktır.)	
Hizmet Binası Yapım, Onarım ve Donanım Projesi	7.500.000
GaziMağusa Telefon Dairesi Binasının Bakım ve Onarımı Projesi	
Muhtarlık Hizmet Binası Yapım Projesi	
Diğer Bina Yapım, Onarım ve Donanım Projesi	
Belediye ve Köylerin Altyapı Yatırımlarına Katkı Projesi	17.000.000
Belediye ve Köylerin Altyapı Yatırımlarına Katkı Projesi	
Dernek, Birlik, Kulüp, Sendika, Vakıf, Araştırma Merkezi vb. STK'lara Katkı	5.500.000
Dernek, Birlik, Kulüp, Sendika, Vakıf, Araştırma Merkezi vb. STK'lara Katkı (T.C. Lefkoşa Büyükelçiliğince uygun görülen STK'lara harcama karşılığı veya katkı şeklinde kullanılacaktır.)	
Tapu ve Kadastro Hizmetlerinin Geliştirilmesine Katkı Projesi	655.000
Tapu ve Kadastro Hizmetlerinin Geliştirilmesine Katkı Projesi	
Tamamlama Projesi	1.277.746,00
Tamamlama Projesi	

REEL SEKTÖRÜN DESTEKLENMESİ PROJESİ 2019 YILI KAYNAK DURUMU

	PARA CİNSİ	2018'den DEVREDEN TUTAR	DEVİR KURU*	2019 TOPLAM KAYNAK (TL)
A- KREDİ GERİ DÖNÜŞÜ-NAKİT DEVİR		0,00		0,00
KOOPERATİF MERKEZ BANKASI (Zirai Krediler)	TL	0,00	1,0000	0,00
KKTC KALKINMA BANKASI		0,00		0,00
VAKIFLAR BANKASI		0,00		0,00
B- KREDİ GERİ DÖNÜŞÜ-NAKİT DEVİR (USD)		1.517,79		7.984,94
K. VAKIFLAR BANKASI	USD	766,73	5,2609	4.033,69
İKTİSAT BANKASI		0,00		0,00
KKTC KALKINMA BANKASI		751,06		3.951,25
C- KREDİ GERİ DÖNÜŞÜ-NAKİT DEVİR (STG)	STG	10.725,00	6,6528	71.351,28
D- ZİRAAT BANKASI FAİZ GELİRLERİ	TL	11.409,38	1,0000	11.409,38
KREDİ GERİ DÖNÜŞLERİ GENEL TOPLAMI (A+B+C+D)				90.745,61
	DEVREDEN KREDİ GERİ DÖNÜŞLERİ (A+B+C+D)			90.745,61
2018	DEVREDEN AÇIK AVANS (KKTC Hazine)			11.863,40
	DEVREDEN NAKİT (T.C. Ziraat Bankası)			341.869,65
2019	T.C. BÜTÇE ÖDENEĞİ			150.000.000,00
	BEKLENEN KREDİ GERİ DÖNÜŞLERİ			13.558.611,78
GENEL TOPLAM				164.003.090,44

* Geri Dönüş Hesaplarından 2018 yılından devreden tutarlar "Nakit" verisine dahil olup, hesapta bulunan ABD Doları ve İngiliz Sterlini 31 Aralık 2018 KKTC Merkez Bankası kuru ile hesaplanarak toplama dahil edilmiştir.

**2019 YILINDA TÜRKİYE CUMHURİYETİ YARDIMLARIYLA
FİNANSE EDİLECEK REEL SEKTÖR PROJELERİ**

TL

REEL SEKTÖR PROJELERİ	2019
GENEL TOPLAM	164.003.090,44
ANKARA KAYNAKLI PROJELER	55.000.000
YÜKSEKÖĞRETİM SEKTÖRÜ	55.000.000
ODTÜ Kuzey Kıbrıs Kampüsü Giderlerine Katkı Projesi*	45.000.000
İTÜ Kuzey Kıbrıs Kampüsü Giderlerine Katkı Projesi*	9.000.000
İTÜ Kuzey Kıbrıs Kampüsü Yatırım Giderlerine Katkı Projesi	1.000.000
LEFKOŞA KAYNAKLI PROJELER	109.003.090,44
TARIM SEKTÖRÜ	7.100.000
Proje Destekli Tarımsal Kısmi Hibe Programı	2.100.000
Faiz Destekli Zirai Kredi Programı	3.000.000
Tarımsal Hibe ve Yatırım Desteği Programı	1.000.000
Modern Sulama Sistemlerinin Geliştirilmesi ve Eğitimi Projesi	1.000.000
SANAYİ, TİCARET VE MADENCİLİK SEKTÖRÜ	16.000.000
Sanayici ve KEZ'e Yönelik Proje Destekli Kısmi Hibe Programı	2.500.000
Sanayici ve KEZ'e Yönelik Faiz Destekli Kredi Programı	3.500.000
Kalite Belgesi, Fuar, Pazarlama ve Navlun Hibe Destek Programı	6.000.000
Girişimcilik Projesi	3.500.000
Hibe Programları Yönetim Giderleri Projesi	500.000
TURİZM SEKTÖRÜ	66.650.000
Turizm Projelerine Kısmi Hibe Programı	2.000.000
Turizm Teşvik Programı	63.500.000
Turizm Bölgeleri Alt Yapılarına Katkı ve Turizm Çeşitlendirme Projesi	150.000
Turizm Tanıtma Projesi	1.000.000
YÜKSEKÖĞRETİM SEKTÖRÜ	12.257.000
Üniversitelerin Ortak Tanıtımına Katkı Projesi	3.000.000
Lefke Avrupa Üniversitesinin Geliştirilmesine Katkı Projesi	500.000
DAÜ Yatırım Giderlerine Katkı Projesi	1.765.000
Üniversitelerin Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Pr. Destekleme Projesi	700.000
Üniversitelerin Uluslararası Akreditasyonu ve Bologna Sürecine Hazırlanması	1.500.000
Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı	600.000
Yurt Yapımı Faiz Destek Programı	3.892.000
Yüksek Öğretim Sektörünün Altyapısının Geliştirilmesi Projesi	300.000
DİĞER KAMU SEKTÖRÜ	6.996.090
Kırsal Kalkınma ve Sosyal Hizmet Projesi	6.000.000
Tamamlama Projesi	996.090

(*) Kalkınma ve Ekonomik İşbirliği Ofisi tarafından kullanılacaktır.

**2019 YILINDA TÜRKİYE CUMHURİYETİ YARDIMLARIYLA
FİNANSE EDİLECEK REEL SEKTÖR PROJELERİ DETAY LİSTESİ**

TL

REEL SEKTÖR PROJELERİ	2019
GENEL TOPLAM	164.003.090,44
ANKARA KAYNAKLI PROJELER	55.000.000
YÜKSEKÖĞRETİM SEKTÖRÜ	55.000.000
ODTÜ Kuzey Kıbrıs Kampüsü Giderlerine Katkı Projesi*	45.000.000
ODTÜ Kuzey Kıbrıs Kampüsü Giderlerine Katkı Projesi	
İTÜ Kuzey Kıbrıs Kampüsü Giderlerine Katkı Projesi*	9.000.000
İTÜ Kuzey Kıbrıs Kampüsü Giderlerine Katkı Projesi	
İTÜ Kuzey Kıbrıs Kampüsü Yatırım Giderlerine Katkı Projesi	1.000.000
İTÜ Kuzey Kıbrıs Kampüsü Yatırım Giderlerine Katkı Projesi	
LEFKOŞA KAYNAKLI PROJELER	109.003.090,44
TARIM SEKTÖRÜ	7.100.000
Proje Destekli Tarımsal Kısmi Hibe Programı	2.100.000
Proje Destekli Tarımsal Kısmi Hibe Programı	
Faiz Destekli Zirai Kredi Programı	3.000.000
Faiz Destekli Zirai Kredi Programı	
Tarımsal Hibe ve Yatırım Desteği Programı	1.000.000
Tarımsal Hibe Programı	
Modern Sulama Sistemlerinin Geliştirilmesi ve Eğitimi Projesi	1.000.000
Modern Sulama Sistemlerinin Geliştirilmesi ve Eğitimi Projesi	
SANAYİ, TİCARET VE MADENCİLİK SEKTÖRÜ	16.000.000
Sanayici ve KEZ'e Yönelik Proje Destekli Kısmi Hibe Programı	2.500.000
Sanayici ve KEZ'e Yönelik Proje Destekli Kısmi Hibe Programı	
Sanayici ve KEZ'e Yönelik Faiz Destekli Kredi Programı	3.500.000
Sanayici ve KEZ'e Yönelik Faiz Destekli Kredi Programı	
Kalite Belgesi, Fuar, Pazarlama ve Navlun Hibe Destek Programı	6.000.000
Kalite Belgesi, Fuar, Pazarlama ve Navlun Hibe Destek Programı	
Girişimcilik Projesi	3.500.000
Girişimcilik Projesi	
Hibe Programları Yönetim Giderleri Projesi	500.000
Faiz Destekli KOBİ Yatırım Kredi Programı	
TURİZM SEKTÖRÜ	66.650.000
Turizm Projelerine Kısmi Hibe Programı	2.000.000
Turizm Projelerine Kısmi Hibe Programı	
Turizm Teşvik Programı	63.500.000
Turizm Teşvik Programı	
Turizm Bölgeleri Alt Yapılarına Katkı ve Turizm Çeşitlendirme Projesi	150.000
Turizm Bölgeleri Alt Yapılarına Katkı ve Turizm Çeşitlendirme Projesi	
Turizm Tanıtma Projesi	1.000.000
Turizm Tanıtma Projesi	
YÜKSEKÖĞRETİM SEKTÖRÜ	12.257.000
Üniversitelerin Ortak Tanıtımına Katkı Projesi	3.000.000
Üniversitelerin Ortak Tanıtımına Katkı Projesi	
Lefke Avrupa Üniversitesinin Geliştirilmesine Katkı Projesi	500.000
Lefke Avrupa Üniversitesinin Geliştirilmesine Katkı Projesi	
LAÜ Eğitim Fakülte Binası	
DAÜ Yatırım Giderlerine Katkı Projesi	1.765.000
Eğitim Bilimleri Fakültesi Onarım Projesi	
Üniversitelerin Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Pr. Destekleme Projesi	700.000
TUBİTAK İşbirliği ile Yürütülecek Bilimsel Araştırma Projeleri (İki ülke arasında imzalanan İşbirliği Protokolü ile belirlenen veya belirlenecek esaslar çerçevesinde T.C. Büyükelçiliği Kalkınma ve Ekonomik İşbirliği Ofisi tarafından ilgili üniversitelere nakit aktarmak suretiyle kullanılacaktır.)	
Üniversitelerin Uluslararası Akreditasyonu ve Bologna Sürecine Hazırlanması Projesi	1.500.000
Üniv. Uluslararası Akr. ve Bologna Sürecine Hazırlanması Projesi	
Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı	600.000
KKTC Üniversitelerine Öğretim Üyesi Yetiştirilme Projesi (KKTC Üniversitelerine doktora öğrencisi yetiştirilmesi amacıyla ODTÜ -Ankara- ve Hacettepe Üniversitelerinde eğitim göreceğ öğrencilere ödenecek aylık, seyahat gideri, araştırma-tez projesi katkısı)	
Yurt Yapımı Faiz Destek Programı	3.892.000
Yurt Yapımı Faiz Destek Programı	
Yüksek Öğretim Sektörünün Altyapısının Geliştirilmesi Projesi	300.000
Yüksek Öğretim Sektörünün Altyapısının Geliştirilmesi Projesi	
DİĞER KAMU SEKTÖRÜ	6.996.090,44
Kırsal Kalkınma ve Sosyal Hizmet Projesi	6.000.000
Kırsal Kalkınma ve Sosyal Hizmet Projesi (T.C. Lefkoşa Büyükelçiliğince belirlenecek usul ve esaslar dahilinde, hibe, kredi veya altyapı desteği şeklinde kullanılacaktır.)	
Tamamlama Projesi	996.090,44
Tamamlama Projesi	

(*) Kalkınma ve Ekonomik İşbirliği Ofisi tarafından kullanılacaktır.

**2019 YILI TÜRKİYE CUMHURİYETİ KAYNAKLARINDAN
KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ'NE SAĞLANAN KREDİNİN
KULLANIMINA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR**

T.C. 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununa ekli "E" işaretli cetvelin 4'üncü maddesinin (a) bendindeki "Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde sermaye giderleri, transfer giderleri ve diğer amaçlarla kullanılmak üzere Türkiye Cumhuriyeti Lefkoşa Büyükelçiliği emrine gönderilen ödeneklerin kullanım amaç, yöntem ve şartları Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arasında yapılacak protokol ile tespit olunur" hükmü bulunmaktadır.

Bu çerçevede, 2019 yılında T.C. tarafından ayrılan kredi nitelikli kaynakların dağılımı ve kullanımını aşağıdaki usul ve esaslara göre yapılır:

1. 2019 yılında T.C. kaynaklarından KKTC'ye sağlanacak olan toplam kredi Ek-4.1 sayılı tabloda, yalnızca bütçe ödeneklerinden sağlanacak kredi ise Ek-4.2 sayılı tabloda gösterilmiştir. KKTC'ye kredi olarak verilmek üzere tefrik edilmiş olan ödenekler KKTC makamları ile istişare edilmek suretiyle T.C. Teknik Heyeti kararına istinaden mevcut veya yeni kredi ödenekleri ile hibe ödenekleri tertiplerine aktarılabilir.

2. Söz konusu kredi, T.C. Teknik Heyeti kararına istinaden T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından, KKTC Hükümeti tarafından KKTC Merkez Bankası nezdinde belirlenen ilgili hesaba nakit olarak aktarılır.

3. İktisadi ve Mali İşbirliği Anlaşması'nın III/4 maddesi uyarınca her ay hazırlanacak raporlarda; 2019 yılında tüm kamu kurumlarında (Merkezi Yönetim, KİT, Fon, Döner Sermaye, Belediye vb. dahil) mevcut çalışan, işe alınan ve işten ayrılan personel sayıları ile her ne ad altında olursa olsun yapılan düzenli ödemelere (emekli, sosyal yardım, burs, özürlü vb) ilişkin gelişmelere ayrıntılı olarak yer verilir. Ayrıca yeni personel istihdamı için KKTC Maliye Bakanlığınca verilen izinler de rapora dahil edilir.

4. Ay sonu bütçe gerçekleştirmeleri ile cari ayın bütçe gelir-gider tahmin özeti her ayın beşine kadar T.C. Lefkoşa Büyükelçiliği Kalkınma ve Ekonomik İşbirliği Ofisine iletilecektir.

5. Kamu Sektörü (Diğer) için;

- 2019 yılında tahsis edilen **75.000.000,00 TL**,

- 2018 yılından devreden **580.323,50 TL**,

olmak üzere toplam **75.580.323,50 TL** kaynak ayrılmıştır.

6. Reform Destekleme Ödeneği olarak **75.000.000 TL** kaynak ayrılmıştır.

Reformları desteklemek için ayrılan bu kaynak, reformların finansmanında, özelleştirme uygulamalarında veya reformların tamamlanması şartına bağlı olarak bütçe açığı için kullanılır. Reform Destekleme Ödeneği'nin tahsis edildiği öncelikli reform alanları Ek

4.3’de gösterilmektedir. Öncelikli reform alanları için tahsis edilen kaynak tutarları arasında değişiklik yapmaya T.C. Teknik Heyeti yetkilidir.

Kamu kurumlarında yapılacak reformlar kapsamında Reform Destekleme Ödeneği kredi teminatı olarak kullanılabilir. Uygulamaya ilişkin usul ve esaslar T.C. Teknik Heyeti tarafından belirlenir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NCE 2019 YILINDA
KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ'NE VERİLMESİ PLANLANAN KREDİLER**

TL

AÇIKLAMALAR	2018 YILINDAN DEVREDEN		TOPLAM	2019		TOPLAM
	KKTC'deki			BÜTÇE ÖDENEĞİ	BEKLENEN GERİ DÖNÜŞ	
	AÇIK AVANS	NAKİT				
Kamu Sektörü (Diğer)	0,00	580.323,50	580.323,50	75.000.000,00	0,00	75.580.323,50
Reform Destekleme Ödeneği	0,00	0,00	0,00	75.000.000,00	0,00	75.000.000,00
TOPLAM	0,00	580.323,50	580.323,50	150.000.000,00	0,00	150.580.323,50

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ BÜTÇESİNDEN 2019 YILINDA
KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ'NE
YAPILACAK YARDIMLAR**

TL

BÜTÇE TERTİBİ KODU	BÜTÇE TERTİBİ ADI	TOPLAM ÖDENEK TUTARI
12.01.41.00-01.2.1.00-1-08.2	Yurt Dışı Borç Verme (Kredi)*	150.000.000,00
	TOPLAM	150.000.000,00

NOT: 2018 yılından nakit olarak KKTC'de devreden ve tahsis edildikleri taahhütler için kullanılacak olan tutarlar dahil edilmemiştir.

Reform Destekleme Ödeneğinin Kullanım Alanları

Faaliyet	Kullandırılacak Ödenek Miktarı
Kooperatif Merkez Bankasının Yeniden Yapılandırılması	50.000.000
Kamu harcamalarının disiplin altına alınması	10.000.000
Kamu ihale yasasının çıkartılması	5.000.000
Öğretmen başına düşen öğrenci sayısında OECD ortalamasının yakalanması	5.000.000
Kıb-Tek'in fonksiyonlarının ayrıştırılması	5.000.000